

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.032/2015/10. szám

A Szegedi Ítélőtábla a dr. Nagy Mátyás ügyvéd által képviselt **felperes** felperesnek - az I. r. és a Koch és Hevesi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Koch György ügyvéd) által képviselt II. r. alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. október 28. napján kelt 5.P.20.075/2014/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek külön-külön 19 000-19 000 (tizenkilencezer-tizenkilencezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A feljegyzett 96 000 (kilencvenhatezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni a Magyar Államnak az állami adóhatóság külön felhívása szerint.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A perbeli időszakban az I. r. alperes (**település neve**) polgármestere, a II. r. alperes pedig a település önkormányzati képviselője volt. Az önkormányzat a 2013. december 18. napján tartott képviselő-testületi ülését megelőzően közmeghallgatást tartott, amelyen a felperes is részt vett, azon az I. r. alperesnek 13, a település életét érintő kérdést tett fel, amelyekre az I. r. alperes szóban válaszolt. A felperes bejelentette, hogy őt életveszélyesen megfenyegették, majd az alperes, mint a közmeghallgatást levezető elnök a felperest rendre intette, majd utasítást adott a hangszóró kikapcsolására. Ezt követően a felperes a teremből távozott, majd az I. r. alperes közölte a jelenlévőkkel, hogy a felperesnek 1 200 000 Ft összegű közüzemi díjtartozása van, majd hosszan beszélt a felperes közügyekhez való hozzáállásáról. A közmeghallgatást követően - a felperes távollétében - a II. r. alperes kommentálta az ott elhangzottakat, a felperes név szerinti megnevezése nélkül az alábbi kijelentéseket tette: „ez a minősíthetetlen stílus, meg pont egy olyan embertől, aki nagy ívben tojik a törvényekre, az előírásokra, a többi emberre, tehát az ne próbáljon meg itt feltételeket támasztani, feljelentgetni, tolvajnak titulálni, lekommunistázni, a másik tragédiáin röhögni, szórólapozni, postaládába dobálni, mert az egy hiteltelen, mert számomra egy senkiházi." Utalva a felperes személyére - de őt néven nem nevezve - „szerencsétlen nyomorultnak" titulálta. Az I. r. alperes mindehhez hozzáfűzte: „ez a névtelenségbe burkolózás meg az, hogy nem szemtől szembe vagy, ez az emberből kihozza időnként az állatot."

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a közmeghallgatáson, illetőleg az azt követő képviselő-testületi ülésen a tényállásban részletezett kijelentéseikkel megsértették a jóhírnévhez és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait. Álláspontja szerint a „senkiházi szerencsétlen nyomorult" kifejezés alkalmas arra, hogy a szűkebb lakókörnyezetében őt lejárássa, ezen felül valótlán, hogy adótartozása lenne, ennek közlése a magántitok sérelmét jelenti. Kérte az

alperesek kötelezését, hogy a település nyilvánossága előtt oly módon adjanak elégtételt számára, hogy a helyi kábeltévé által közvetített képviselő-testületi ülésen az ítéletben foglaltakat szó szerint ismertessék.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, vitatták, hogy kijelentéseik alkalmasak lennének a felperes jóhírnevének, emberi méltóságának megsértésére. Az I. r. alperes állította, a felperesnek adótartozása volt, ennek tényét jogosult volt közölni a képviselő-testületi ülésen. Egyebekben kérte a per tárgyalásának felfüggesztését a per tárgyával összefüggő, a felperes által kezdeményezett B.139/2013. számú büntetőeljárás befejezéséig.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a II. r. alperesnek 15 napon belül 30 000 Ft perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 36 000 Ft eljárási illetéket. Határozatának indokolásában kifejtette, a képviselő-testületi ülésen az I. r. alperes által előadottak közül kizárólag az adótartozással kapcsolatos kijelentés érintette közvetlenül a felperes személyét, az általa tett további kijelentések a felperesre nem voltak vonatkoztathatók (névtelenségbe burkolózás, kihozza az emberből az állatot), míg a II. r. alperes csupán általánosságban, konkrét személy megnevezése nélkül értékelte senkiháziaként azt az embert, aki a törvényi előírásokkal szembehelyezkedik. Erre tekintettel az alperesek kijelentéseit alkalmatlannak ítélte a felperes személyhez fűződő jogainak megsértésére, emiatt mellőzte a nyilvános elégtételadásra vonatkozó rendelkezést is. Miután utóbb a felperes nem kérte a nyilvános elégtételadást az adótartozással kapcsolatos I. r. alperesi kijelentés miatt, ezért nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az I. r. alperes ezt érintő nyilatkozata az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. 55/B. § (1) bekezdésében foglaltakat sérti-e.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a keresetnek helyt adó döntés meghozatala iránt. Hangsúlyozta, a képviselő-testületi ülést megelőzően tartott közmeghallgatáson egyedül jelent meg hallgatóként, a televíziós közvetítés alapján pedig egyértelműen megállapítható, hogy konfliktus volt közte és az I. r. alperes között, amelyben a II. r. alperes a polgármestert támogatta. Ebből következőleg nem általában beszéltek senkiházi emberről, hanem őt nevezték annak, valamint olyannak, aki másból az állatot kihozza, így a tényállásban feltüntetett sérelmezett kijelentések közvetlenül a személyét érintették, az alperesek konkrétan őt minősítették a falu nyilvánossága előtt. Kiemelte, nem közszereplő, így nem köteles eltűrni, hogy őt nagy nyilvánosság előtt más személy senkiházinak nevezze.

Az I. és II. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak mindenben helyes indokaira figyelemmel.

A fellebbezés alaptalan.

A felperes a másodfokú eljárásban elfogultsági kifogást terjesztett elő az ítélőtábla valamennyi bírójával szemben arra hivatkozva, hogy az ítélőtábla az általa konkrétan megjelölt ügyekben számára sérelmes határozatot hozott. A Pp. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az a bíró, aki a személyére vonatkozó kizárási okot maga jelentette be, bejelentésének elintézéséig a perben nem járhat el. Minden más esetben az érintett bíró továbbra is eljárhat ugyan, de ha a 13. § (1) bekezdésének a)-d) pontjai alá tartozó kizárási okról van szó, a bejelentés elintézéséig az érdemi határozat hozatalában nem vehet részt. E rendelkezésből következően, ha a fél által bejelentett kizárási ok nem a Pp. 13. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban foglalt körbe tartozik, a bíró - a kizárási indítványról való döntéshozatal bevétele nélkül - érdemi határozatot is hozhat az ügyben. A perbeli esetben a felperes az ítélőtábla bírójának elfogultságára alapította kizárási indítványát, az eljáró

tanács tagjai viszont akként nyilatkoztak, hogy az ügyben nem érzik magukat elfogultnak, ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatáról érdemben határozott az alábbiakban kifejtendők szerint.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt ítélete indokolásában, az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezés alapján a jóhírnév megsértésének megállapítására az olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan, vagy burkoltan tartalmaz. Nemcsak a tényállítás, hanem a véleménynyilvánítás is eredményezheti a jóhírnév sérelmét, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó, megalázó (BH2003. 407.II., BH1993. 89.). Önmagában azonban a kedvezőtlen vélemény, értékítélet nem elegendő a jogsértés megállapításához még akkor sem, ha egyébként téves, vagy helytelen (BH2001. 468., BH2000. 293., BH2002. 352.). A véleménynyilvánítás joga annyiban és akkor korlátozható, amennyiben az valamely más alapjog érvényesítése és védelme érdekében feltétlenül szükséges. Ilyen védendő alapjog a jóhírnévhez való jog (36/1994. (VI. 24.) AB határozat). E két alapjog ütközése esetén annak eldöntése során, hogy adott esetben melyik kapja meg a jogszabályok által biztosított védelmet, az arányosság követelménynek szem előtt tartásával a jogsértés súlyára, mértékére figyelemmel kell állást foglalni (48/1991. (IX. 26.) AB határozat, 30/1992. (VI. 26.) AB határozat) a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő közérdek mibenlétét is értékelve.

A szabad véleménynyilvánítás jogának határai a közszereplők esetén - az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozatában foglaltak szerint - a magánszemélyekhez viszonyítva tágabban vonhatók meg. A közszereplőnek nincs általános jogszabályi definíciója, az egyetlen törvényi fogalommeghatározást a 2003. évi III. tv. (Ügynöktörvény) 1. § (2) bekezdés 13. pontja adja. Eszerint: „E törvény alkalmazásában közszereplő az a személy, aki közhatalmat gyakorol, gyakorolt, vagy közhatalom gyakorlásával járó tisztségre jelölték, illetve aki a politikai közvéleményt feladatszerűen alakítja, vagy alakította.” Ugyanakkor a közszereplés a szó nyelvtani értelmét tekintve ennél tágabb, a politikai közéletben való aktív részvételen és a közhatalmi funkcióhoz kapcsolódó tevékenységen túl kiterjed a művészi, a tudományos működés területeire és az olyan nagyobb nyilvánosságot kapó egyéb tevékenységekre is, amely a társadalom akár kisebb, akár nagyobb csoportjainak életét befolyásolhatja, a közvéleményt, közhangulatot alakíthatja, a közösség érdekeit valamilyen módon érinti. Mindig a konkrét szituációban dönthető el, hogy az érintett személy közszereplőnek tekinthető-e.

A perbeli esetben a felperes a település önkormányzatának közmeghallgatásán vett részt, ahol számos közérdekű, a település egészét érintő kérdést tett fel a polgármesternek, gyakorlatilag a közösségi érdekek védelmében szólalt fel, a kérdések nem a magánéletéhez kapcsolódtak, nem saját sérelmeit taglalta, ezáltal e szituációban közszereplőnek tekinthető.

A felperes az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresetében sérelmezte az általa tett kijelentést, nevezetesen, hogy „az emberből kihozza időnként az állatot”. Ez a kijelentés véleménynyilvánítás és egyértelműen a felperesre vonatkoztatható. A közmeghallgatásról készült jegyzőkönyv tartalmából ugyanis megállapítható, hogy azon javarészt a felperes szólalt fel, számos kérdést tett fel a polgármesternek, közöttük nézeteltérés is alakult ki a hangszóró kikapcsolása miatt, az így kialakult feszült légkörben a felperes távozását követően az I. r. alperes által előadottak szorosan kapcsolódva a közmeghallgatáson történetekhez egyértelműen a felperesre voltak vonatkoztathatók, a közlések

kapcsán a felperes személye beazonosítható. A felperes által sérelmezett közlés azt fejezi ki, hogy a felperes viselkedése más személyre olyan hatást gyakorol, aminek következtében az elveszti az önkontrollját, önuralmát, az általánosan elfogadott társadalmi normáknak meg nem felelő magatartást tanúsít, amely sokkal inkább sértő e kijelentést megfogalmazó személyére, mint a felperesre nézve. A közszereplők tevékenységét érintő bírálat, kritika kapcsán a közérdek tágabb tűréshatár megvonását indokolja, a fenti kijelentés azonban nem lépi túl azt a határt, amit a felperes, mint a perbeli közlésekhez kapcsolódóan közszereplőnek minősülő személy tűrni köteles, így ez személyiségi jogsértést nem valósít meg.

Az I. r. alperes a közmeghallgatáson nyilvánosságra hozta, hogy a felperesnek jelentős adótartozása áll fenn, amellyel összefüggésben a felperes a magántitok megsértését állította. A Ptk. 81. § (1) bekezdése jogi védelem alá helyezi a magántitkot és jogsértőnek minősíti azt, ha valaki a magántitok birtokába jut és azt jogosulatlanul nyilvánosságra hozza, vagy azzal egyéb módon visszaél. Magántitoknak a magánszférához tartozó olyan tény, adat minősül, amely nem köztudott, és titokban tartásához a jogosultnak méltányolható érdeke fűződik (BDT2015. 3243). Annyiban helytálló a felperes álláspontja, hogy adótartozásának ténye magántitoknak minősül, annak mások tudomására jutása ugyanis hátrányos megítélését eredményezheti, ezért méltányolható érdeke fűződik ahhoz, hogy ez a tény titokban maradjon. A magántitok megőrzése azonban nem abszolút, minden helyzetben feltétlen érvényesülést kívánó kötelezettség. Külön jogszabály ugyanis az ott meghatározott módon és körben lehetővé teszi ezen alapjog korlátozását is, így ha a magántitok körébe tartozó adatok nyilvánosságra hozatala törvényi felhatalmazás alapján történik, az nem valósít meg jogsértést. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. 55/B. § (1) bekezdése módot arra, hogy annak a személynek, akinek helyi adó- és gépjárműadó vonatkozásában 100 000 Ft - magánszemélyek esetében 50 000 Ft-ot elérő, 90 napon keresztül folyamatosan fennálló - adótartozása áll fenn, a nevét, lakóhelyét, adóazonosító számát és az adótartozás összegét a helyben szokásos módon közzétegyék. A periratok között elfekvő, az önkormányzat által kiállított igazolás tartalma szerint a felperesnek kommunális adó és szennyvízcsatornázási hozzájárulás címén jelentős köztartozása keletkezett, annak a közmeghallgatáson történő nyilvánosságra hozatala megfelel a helyben szokásos módon történő közzétételnek, így az a fenti jogszabályi rendelkezésből következően nem eredményezi a magántitok megsértését.

A II. r. alperes a közmeghallgatást követően az alábbi kijelentéseket tette a felperesre: „senkiházi szerencsétlen nyomorult”. E közlések ugyancsak a felperesre vonatkoztathatók. Kétségtelen, hogy a II. r. alperes azok megfogalmazása során a felperest, mint kijelentései címzettjét nem nevezte meg, azonban azzal, hogy az I. r. alperes és a felperes közötti szóváltást, a közmeghallgatáson elhangzottakat kommentálta, nyilvánvalóan a felperesre utalt közléseiben, nyilatkozatával a felperes személyére vonatkozó véleményét fejezte ki. Ez a vélemény vitathatatlanul kedvezőtlen, nem lépi túl azonban azt a tágabb határt, amelyet a felperesnek - mint a fentebb indokoltak szerint az adott körülmények között közszereplőnek minősülő személynek - még tűrnie kell, ezért személyiségvédelmet nem alapozhat meg.

A II. r. alperes által tett további kijelentés, miszerint a felperes „nagy ívben tojik a törvényekre” burkolt tényállításnak tekinthető, azt fejezi ki, hogy a felperes esetenként tudatosan szembehelyezkedik a törvényi előírásokkal. Az ilyen magatartás alkalmas arra, hogy az azt tanúsító személy hátrányos társadalmi megítélését váltsa ki, ezért a II. r. alperesnek ez a nyilatkozata annak valótlansága esetén sérti a felperes jóhírnevét. A jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására irányuló perekben az állításokat megfogalmazó személyt terheli annak bizonyítása, hogy az általa megfogalmazott tények valóságosak (BDT2005. 1277/I.). Az elsőfokú bíróság elmulasztotta felhívni a II. r. alperest e tényállítás valóságtartalmának bizonyítására, a

másodfokú eljárás során azonban a II. r. alperes az ítélet tábla felhívása alapján közölte, az általa előadottak bizonyíthatók, azt a perben igazolni is kívánja, ezért az ítélet tábla a másodfokú eljárás során rendelt el e tekintetben bizonyítást. Ennek eredményeként a fenti II. r. alperesi tényállítást kellően alátámasztottnak ítélte, önmagában az a körülmény ugyanis, hogy a felperes jelentős összegű köztartozásokat halmozott fel, alátámasztja azt a II. r. alperesi tényelődést, hogy a felperes a törvényekkel szembehelyezkedik, nem tanúsít jogkövető magatartást, vagyis a II. r. alperesi megfogalmazás szerint - „tojik a törvényekre”. Miután a II. r. alperes a tényállítás valóságtartalmát sikerrel bizonyította, személyiségi jogsértés megállapítására e közlést illetően sem kerülhetett sor.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett sikerre, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. és II. r. alperesek fellebbezési eljárási költségeinek viselésére, amelynek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a felperes a fellebbezése eredménytelenségére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles viselni.

Szeged, 2015. július 1.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró